

Διδακτικό σενάριο 1^{ου} μαθήματος

Χρόνος διδασκαλίας: 2 διδακτικές ώρες

Πορεία διδασκαλίας: Παρουσίαση -Κατανόηση θεωρίας βάσει ερωτήσεων -Εφαρμογή της θεωρίας / Παραγωγή λόγου -Αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Ενότητα πρώτη: Η ιδιαιτερότητα της φιλοσοφικής σκέψης (σ. 7-11)

Α' Φάση διδασκαλίας: παρουσίαση διδακτικής ενότητας

Ερώτηση: Πώς οι άνθρωποι άρχισαν να φιλοσοφούν;

- ✓ Η παρατήρηση του εξωτερικού και εσωτερικού κόσμου γεννά έκπληξη και θαυμασμό (απορία).
- ✓ Ο θαυμασμός δείχνει πως υιοθετούμε μια φιλοσοφική στάση και γεννά πλήθος ερωτημάτων (υπαρξιακά ερωτήματα/Τι; Γιατί;) Π.χ. Ποιος είμαι; Από που έρχομαι; Γιατί υπάρχει ο κόσμος; κ.ά.

Ερώτηση: Ποια τα αποτελέσματα της φιλοσοφικής αναζήτησης;

- ✓ Τα ερωτήματα μας αναγκάζουν να ξεκινήσουμε μια φιλοσοφική συζήτηση που γεννά δέος, αμηχανία ή και εκνευρισμό αλλά οδηγεί και σε διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων (αύξηση των γνώσεων και απόκτηση κριτικής σκέψης), σε κατανόηση δηλαδή των γνωστικών ορίων μας (οριακά ή θεμελιώδη ή έσχατα ερωτήματα).

Συμπέρασμα: Η φιλοσοφική σκέψη σχετίζεται με την ίδια τη σκέψη και τις δυνατότητές της.

Ερώτηση: Ποιο το περιεχόμενο του όρου «Φιλοσοφία»;

- ✓ Ο όρος φιλοσοφία σχετίζεται με τη φιλοσοφική αναζήτηση και με τις θεωρίες στις οποίες καταλήγουν οι φιλόσοφοι (Αριστοτέλης, Σπινόζα, Κάντ κ. ά.).

Ερώτηση: Πότε λέμε πως είμαστε γνώστες της Φιλοσοφίας;

- ✓ Όταν μαθαίνουμε πώς να φιλοσοφούμε και όταν μαθαίνουμε τις φιλοσοφικές θεωρίες.

Ερώτηση: Γιατί στις μέρες μας έχει προκληθεί σύγχυση με τον όρο «Φιλοσοφία»;

- ✓ Ο όρος έχει ευρύτητα εφαρμογής στην καθημερινή μας ζωή: μιλάμε για φιλοσοφία της ιστορίας, των μαθηματικών, ηθική φιλοσοφία, φιλοσοφία του δικαίου, της τέχνης, της βιολογίας και της επικοινωνίας. Αυτή η ευρύτητα χρήσης οδήγησε σε σύγχυση.

Π.χ. Θέλουμε να πούμε σε κάποιον πως πρέπει να σκεφτεί με ψυχραιμία και του λέμε λαθεμένα «φιλοσόφησέ το».

Συμπέρασμα: Η κάθε σκέψη δεν είναι φιλοσοφία.

Ερώτηση: Πώς θα αποφύγουμε τη σύγχυση στη χρήση του όρου «φιλοσοφία»;

- ✓ Για να κατανοήσουμε τις διαφορετικές σημασίες του όρου, οφείλουμε να κατανοήσουμε πώς μπορεί κάποιος να φιλοσοφεί.

Β' Φάση διδασκαλίας: Κατανόηση της ενότητας

Ερωτήσεις κατανόησης της θεωρίας.

1. Τι γεννά η εξέταση του κόσμου γύρω μας;
2. Τι εννοούμε με τον όρο οριακά ή έσχατα ερωτήματα;
3. Ποιο το περιεχόμενο της έννοιας «Φιλοσοφία»;
4. Να σχολιαστεί η φράση «Η φιλοσοφία είναι σκέψη πάνω στην ίδια τη σκέψη και τις δυνατότητές της».
5. Γιατί η φιλοσοφία δεν ταυτίζεται εννοιολογικά μόνο με τις φιλοσοφικές θεωρίες;
6. Γιατί έχει δημιουργηθεί σύγχυση σχετικά με τον όρο «Φιλοσοφία»;

Γ' Φάση διδασκαλίας: Παραγωγή λόγου-Εφαρμογή της γνώσης

Ερωτήσεις συνδυασμού Θεωρίας και κειμένων.

1. Πώς ο άνθρωπος άρχισε να φιλοσοφεί βάσει της γνώσης σας και του κειμένου 1, όπου παρατίθενται οι απόψεις του Αριστοτέλη στα «Μετά τα Φυσικά»;
2. Ποια συναισθήματα γεννά η φιλοσοφική συζήτηση σύμφωνα με τις γνώσεις σας και το κείμενο 2, όπου παρατίθενται οι απόψεις του Μένωνα στο φιλοσοφικό διάλογο «Μένων» του Πλάτωνα;
3. Ποια κατάσταση επικρατεί σήμερα αναφορικά με τη χρήση του όρου φιλοσοφία βάσει των γνώσεών σας και του κειμένου 3, που είναι απόσπασμα από το έργο του Ρ. Μούζιλ (1992) «Ο άνθρωπος χωρίς ιδιότητες», εκδ. Οδυσσέας.

Δ' Φάση διδασκαλίας: Αξιολόγηση της ενότητας

4. Βρείτε κάποια συνθήματα που μπορεί να είναι γραμμένα στους τοίχους του σχολείου ή της πόλης σας π. χ «όταν κλείνει η Τ.Υ. αρχίζει η ζωή» (φωτογραφία, σελ. 12) και εξετάστε κατά πόσο μπορούν να γίνουν αφορμή για φιλοσοφική συζήτηση.
5. Σας δίνεται ένα απόσπασμα από την «Εισαγωγή στις φιλοσοφικές σπουδές» του Θ. Βέικου (1988). Να εντοπίσετε σ' αυτό τις ωφέλειες που προκύπτουν από την ένασχόληση με τη φιλοσοφία και να διατυπώσετε και τις δικές σας απόψεις.